

Epidemiologische karakteristieken van het plaveiselcelcarcinoom

H.S. van Monsjou
Epidemiological characteristics of oral and oropharyngeal squamous cell carcinoma
Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, 2015
207 bl. geïll.
ISBN 978 94 6259 868 3

Voor dit academisch proefschrift zijn de epidemiologische karakteristieken van een plaveiselcelcarcinoom in het hoofd-halsgebied onderzocht bij jonge patiënten. Tevens wordt verslag gedaan van de ervaringen van het Nederlands Kanker Instituut met deze aandoening over de periode 1980-2009.

Het promotieonderzoek gaat vooral in op de rol van het humaan papillomavirus (HPV) bij een plaveiselcelcarcinoom van de orofarynx. De toename van orofarynxcarcinomen bij jonge patiënten (< 40 jaar) lijkt voor een deel te kunnen worden verklaard door de toename van HPV-positiviteit bij deze carcinomen.

HPV-positieve orofarynxcarcinomen hebben kenmerkende moleculair-biologische karakteristieken en vertonen een betere overleving dan die van patiënten met deze tumor waarin géén HPV-positiviteit bestaat. Deze bevindingen moeten aanleiding zijn tot strategieën voor tumorpreventie, het ontwikkelen van nieuwe behandelingen en mogelijk een andere organisatie van de follow-up.

In het Nederlands Kanker Instituut werd een retrospectief onderzoek gedaan naar patiënten die

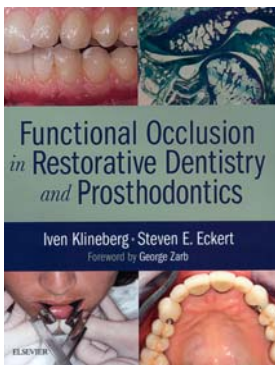
tussen 1980 en 2009 waren behandeld voor orofarynxcarcinoom. Er wordt tot 1990 bij 28% van de patiënten HPV-positiviteit vastgesteld, daarna is de positiviteit 38% en stabiel. Deze incidentie is laag ten opzichte van andere westerse landen. De HPV-positieve tumoren uit dit onderzoek toonden, zoals eerder in de onderzoeksliteratuur was vermeld, significant betere algemene overlevingscijfers en ziektevrije overleving. De toegenomen incidentie van orofarynxcarcinomen kan niet volledig worden verklaard door de toename van HPV-positiviteit, ook het gebruik van tabak en alcohol moet hierbij een rol spelen.

De vraag dringt zich op of HPV-vaccinatie voor vrouwen als preventie voor baarmoederhalskanker ook effect zal sorteren op het ontstaan van HPV-positieve orofarynxcarcinomen. Het vaccinatieprogramma loopt echter nog te kort om daar iets over te kunnen zeggen. Het is wel van belang dat er sprake moet zijn van een hoge vaccinatiedekking van ten minste 80% om op theoretische gronden effect te mogen verwachten op de incidentie van orofarynxcarcinomen.

Boek

C.M. Kreulen

Functionele occlusie

I. Klineberg, S.E. Eckert
Functional occlusion in restorative dentistry and prosthodontics
Oxford: Elsevier, 2015
270 bl., geïll. £ 82.99
ISBN 978 0 723 43809 0

Een van de motieven voor dit boek is de (hernieuwde) belangstelling voor de functionele occlusie als factor in het algemeen welzijn van het individu. De meningen over occlusie lopen echter uiteen, omdat het meer is dan alleen het statisch en dynamisch contact tussen gebitselementen. Het boek is daarom een update over de functionele occlusie, waarbij de omschrijving zoveel is als het dynamisch samenspel van alle structuren van het kauwstelsel, te weten de gebitselementen, de kauwspieren en het kaakgewricht, maar ook de aansturing vanuit het centraal zenuwstelsel.

Logischerwijze wordt de functie beschreven vanuit een biologisch perspectief, waarbij de neurofysiologie voorafgaat aan parodontale aspecten, occlusale veranderingen en de anatomie. Hoewel de complexiteit van de kaakbewegingen wordt onderkend, mist de tekst een 'simpele' beschrijving van spieraanhechtingen en -oriëntatie. Twee belangrijke boodschappen komen wel aan bod. De eerste is dat het dogmatisch vasthouden aan de 'ideale' occlusie voorbijgaat aan de biologische variatie van occluderende

gebitselementen. De tweede is dat occlusale afwijkingen als oorzaak van craniomandibulaire klachten of bruxisme moet worden gerelativeerd.

Onmisbaar blijkt de beschrijving van hedendaagse technieken (modellen, articulatoren en registratiemateriaal) ter controle en opbouw van occlusale stabiliteit in de praktijk. Dit geldt ook voor het onderdeel dat is gewijd aan mogelijke consequenties van rigide, implantaatgedragen constructies in een omgeving van flexibel opgehangen natuurlijke gebitselementen. Natuurlijk ontbreekt een hoofdstuk over de functionaliteit van de opbeetplaat niet. Het boek bevat bovendien nuttige informatie over het creëren van een stabiele occlusie bij patiënten met aangeboren of verworven defecten.

Door bijdragen van maar liefst 22 internationale gerenommeerde auteurs is mondiale expertise gebundeld. Ofschoon de boodschap beter zou worden ondersteund door meer beeldmateriaal, is een prettig lezend leerboek gerealiseerd over het kauwstelsel. Het heeft echter concurrentie van het zojuist verschenen Nederlandstalige boek over occlusie en articulatie in de praktijk.